

EUROOPA KEELED

KOOLIASTE	IV kooliaste
TUNNI PIKKUS	70 minutit
AINE	Inglise keel
TEEMA VÕI KURSUS	Eesti ja maailm, kultuur ja looming
AINELÕIMING	Ajalugu, eesti keel, ühiskonnaõpetus
ÕPITULEMUSED	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none">• tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri• mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust• mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ja mõttevahetuse tuuma• mõistab, milline mõju on keelel kultuurile ja vastupidi• teab, millised keeleperekonnad eksisteerivad Euroopas ja millised Euroopa keeled on samas keeleperekonnas
MAAILMAKODANIKU PÄDEVUSMUDELIGA SEOTUD ÕPITULEMUSED	<ul style="list-style-type: none">• väärtustab ja austab erinevust ja mitmekesisust• on empaatiline ja solidaarne teiste inimeste ja sotsiaalsete rühmade vastu• analüüsib, miks ja kuidas eri rühmad, kogukonnad ja riigid on seotud
KESTLIKU ARENGU EESMÄRGID	17. eesmärk: üleilmne koostöö
MEETODID	<ul style="list-style-type: none">• tekstianalüüs• rühmatöö• infootsing
ÕPPEVAHENDID	<ul style="list-style-type: none">• paberil õpilastele jagatav artikkel• võimalus interneti kasutamiseks

TUNNI PÕHISÕNUM JA SEOS KULTUURIRIKKUSEGA

Tunnikava keskendub keelelise mitmekesisuse mõistmisele ja väärtustamisele, tuues esile, kuidas Euroopa keeleperekonnad on ajaloo, kultuuri ja rände kaudu omavahel seotud. Tund aitab õpilastel mõista, kuidas keel ja kultuur teineteist vastastikku mõjutavad ning kuidas keeleline mitmekesisus rikastab Euroopa kultuuriruumi, edendades sellega empaatiat ja üleilmset koostööd.

SISSEJUHATUS (10 MIN)

Õpetaja tutvustab tunni teemat ja eesmärgi. Tunni teema on Euroopa keeleperekonnad. Tunni eesmärk on tutvuda Euroopa keeleperekondadega; saada teada, kuidas on eri keeled Euroopas omavahel seotud; ning arutleda selle üle, kuidas keel ja kultuur teineteist mõjutavad.

Sissejuhatavaks harjutuseks proovime klassiga koguda kokku nii palju sõnu kui võimalik (10–15 sõna on realistlik eesmärk), mida on Eesti kontekstis sageli kuulda ja mida mõistetakse sarnaselt väga paljudes keeltes, aga mille päritolu on mujalt. Sõnade kogumiseks mõistlik ajalimiit on 5 minutit. Samal ajal kui õpilased sõnu nimetavad, kirjutab õpetaja need ka tahvlile, et sõnad oleksid ühiselt silme all.

Näited: pasta, pizza, stopp, bank, taxi

Kui on aega, võib hetke arutada ja peatuda, kuidas need sõnad Eesti kultuuriruumi jõudsid. See toimus rahvusvahelise suhtluse, kaubanduse, meedia ja laiemal globaliseerumise kaudu, mis peegeldab kultuuridevahelisi mõjusid.

LUGEMINE JA ARUTELU (10 MIN)

Õpilastel on ülesanne lugeda läbi artikkel „[Where do European languages come from?](#)“. Artikli põhjal proovivad õpilased vastata allolevatele küsimustele.

1. What are the main language families in Europe, and where did they originate?
2. How did the Indo-European language family spread across Europe?
3. What makes Basque unique among European languages?
4. How have historical events, like the Roman Empire, influenced modern European languages?
5. What are some key linguistic features that distinguish Indo-European languages from other language families in Europe?

KEELTE UURIMINE (20 MIN)

Jaga õpilased kuude rühma. Iga rühm saab uurimiseks ja hiljem klassikaaslastele tutvustamiseks ühe Euroopas eksisteeriva keeleperekonna.

Keeleperekonnad

soome-ugri keeled
romaani keeled
germaani keeled
helleni keeled
türgi keeled
slaavi keeled

Tutvustamisel palu õpilastel lähtuda allolevatest küsimustest.

- Kirjelda valitud keelepere päritolu ja levikut Euroopas. Kus ja millal see tekkis ning kuidas on levinud?
- Millised on selle keelepere peamised grammatilised ja häälduslikud omadused? Too näiteid sarnasustest ja erinevustest võrreldes eesti keelega.
- Millised on selle keelepere suhted teiste Euroopa keeltega? Kas selles keeleperekonnas on toimunud mõjude vahetus naaberkeeltega?
- Kuidas on valitud keelepere arengut mõjutanud ajaloolised sündmused, näiteks rahvasteränne, vallutused või kultuurivahetus?
- Milline on selle keelepere roll tänapäeval? Kas selle perekonna keeli räägitakse endiselt laialdaselt, ja milline on nende tähendus Euroopa kultuuris?
- Millised sõnad sellest keeleperekonnast on mõistetavad ka teistele Euroopa rahvastele?

Samad küsimused inglise keeles

- Describe the origin and spread of the selected language family in Europe. Where and when did it originate, and how has it spread?
- What are the main grammatical and phonetic features of this language family? Give examples of similarities and differences compared to the Estonian language.
- What is the relationship between this language family and other European languages? Has there been an exchange of influences with neighboring languages outside of this language family?
- How have historical events, such as migrations, conquests, or cultural exchanges, influenced the development of the chosen language family?
- What is the role of this language family today? Are the languages within this family still widely spoken, and what is their significance in European culture?
- Which words from this language family are understandable to speakers of other European nations?

**ESITLUSED
(20 MIN)**

Õpilased tutvustavad keeleperekondi oma klassikaaslastele suuliselt klassi ees.

Alternatiiv: rühmad võivad kogutud teadmisi üksteisele jagada ka pusle või maailmakohviku meetodil.

**KOKKUVÕTE
(10 MIN)**

Ühine arutelu. Miks on mõned eri keeletaustaga sõnad kogu Euroopas üheselt arusaadavad? Mis neid sõnu ühendab? Kas kultuuril (toit, leiutised vms) on roll ka sõnade levikus?

**VÕIMALIKUD
JÄTKUTEGEVUSED**

- Tehke klassile keeleperekondade põhjal keelt kasutavate rahvaste kultuuri tutvustavad ettekanded.
- Palu õpilastel koostada esitlus mõne Eestis elava rahvusrühma keele ja kultuuri kohta (nt vanausulised ja vene keel, ukraina kogukond ja nende keelekasutus).
- Vaadake Rändekooli loengut „[Lõimumine ja kohanemine](#)“ või kasuta tunnikava „[Kus on meie juured?](#)“ või „[Ränne ja kultuur](#)“.